

Hogeschool Utrecht

B Finance, Tax and Advice

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In februari 2020 is de bestaande hbo-bacheloropleiding Finance, Tax and Advice van Hogeschool Utrecht bezocht door een visitatiepanel van NQA. Dit betreft een voltijdopleiding van vier jaar (240 EC) die aangeboden wordt te Utrecht. Het panel beoordeelt de opleiding in haar geheel als **positief**.

De opleiding heeft de afgelopen jaren gewerkt aan de omzetting van de oorspronkelijke opleiding Financial Services Management naar een volwaardige opleiding Finance, Tax and Advice. De opleiding heeft deze omslag aangegrepen om tot een grondige herziening van het curriculum en de onderwijsleeromgeving te komen. Het panel is onder de indruk van de wijze waarop de opleiding de onderwijsherziening heeft aangepakt: daadkrachtig en vanuit een constructieve samenwerking tussen studenten, docenten, management en werkveld. Het resultaat is een goed opgezet curriculum dat 'de inhoud van de boeken kleur' geeft, zoals een alumnus het vernieuwde curriculum in gesprek met het panel treffend verwoordde.

Het panel heeft tijdens het visitatiebezoek kennisgemaakt met een bevlogen docententeam, met enthousiaste studenten en betrokken alumni en werkveldvertegenwoordigers. Samen vormen zij een kleinschalige opleiding die sterke wortels heeft in het regionale financiële werkveld. De kleinschaligheid en de sterke verbinding met het regionale werkveld zijn belangrijke kenmerken van de opleiding, maar leiden ook tot een bescheiden opstelling. Het panel zou de opleiding willen meegeven om niet alleen trots te zijn op de Utrechtse FTA-opleiding, maar dit ook naar buiten toe uit te dragen: 'de kap mag van de parel afgehaald worden'.

Hieronder volgt een korte weergave van de belangrijkste bevindingen per standaard.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De opleiding Finance, Tax and Advice heeft het landelijke opleidingsprofiel op adequate wijze vertaald naar een 'Utrechts beroepstakenprofiel'. De beoogde leerresultaten voldoen aan het gewenste bachelorniveau en zijn goed afgestemd met het werkveld en met relevante HU-lectoraten. De opleiding richt zich op het opleiden van *finance professionals* die excelleren in het geven van klantgericht advies. De opleiding kenmerkt zich als een opleiding met een grote 'F' (Finance), een grote 'A' (Advice) en een kleine 'T' (Tax). Het nieuwe 'Utrechtse beroepstakenprofiel' biedt een sterke uitgangspositie om de 'T' van Tax nog verder te laten groeien, in samenhang met de kerngebieden Finance en Advice.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De opleiding kent een goed uitgedacht curriculum, dat gedragen wordt door een deskundig docententeam. De opleiding maakt gebruik van een sterke didactiek en een mooie variatie aan werkvormen. Het curriculum heeft een logische opbouw met duidelijke leerlijnen, die passen bij de drie kernvakgebieden *finance*, *tax* en *advice*. Het panel moedigt de opleiding aan om de samenhang tussen de verschillende leerlijnen nog verder te ontwikkelen. Het onderwijs en de

begeleiding zijn gericht op het ontwikkelen van de student tot zelfredzame professionals. De leerteams en leerteambegeleiders spelen een belangrijke rol in dit proces.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De opleiding heeft een goed opgezet toetsprogramma, dat nog verder versterkt kan worden door de geplande invoering van digitale toetsing. Het panel constateert dat de opleiding zorgvuldig te werk gaat bij het maken, beoordelen en evalueren van toetsen. De opleiding heeft veel aandacht voor de borging van de toetskwaliteit en voor gezamenlijke normvinding. Bij de beoordeling van de eindwerken kan de komende periode meer aandacht besteed worden aan differentiatie tussen studenten en de vertaling daarvan naar eindcijfers. De examencommissie en toetscommissie functioneren adequaat en bijzonder is hun goede communicatie met studenten en docenten.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De eindwerken van de afstudeerders tonen aan dat zij de beoogde leerresultaten hebben gerealiseerd. De opleiding sluit qua inhoud, niveau en oriëntatie aan op de verwachtingen van het werkveld. Afgestudeerde studenten kunnen snel een passende startersfunctie in de financiële sector of een aansluitende vervolgopleiding vinden. De nieuwe opzet van het afstuderen past bij de transitie van de opleiding van FSM naar FTA.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	7
Schets van de opleiding	9
Basisgegevens opleiding	9
Beoordeling NVAO-standaarden	11
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	12
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	15
Standaard 3 Toetsing	20
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	24
Eindoordeel over de opleiding	26
Aanbevelingen	27
Bijlagen	28
1. Bezoekprogramma	29
2. Bestudeerde documenten	30
3. Overzicht eindkwalificaties en uitwerking in het curriculum	31

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-opleiding Bachelor Finance, Tax and Advice van Hogeschool Utrecht. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd, is samengesteld door NQA, in opdracht van Hogeschool Utrecht en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland* van de NVAO (2018) en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2019 - Beperkte Opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 7 februari 2020. Het visitatiepanel bestond uit:

Mevrouw M.J. Wittenhorst LLM (voorzitter, domeindeskundige)

De heer P. Hellemans (domeindeskundige)

De heer R. Faken BA (werkvelddeskundige)

De heer N.J. Horstman (studentlid)

Mevrouw W. Rowaan MA, auditor van NQA en gecertificeerd NVAO-secretaris, trad op als auditor van het panel.

De opleiding Finance, Tax and Advice is ingedeeld in de visitatiegroep HBO Finance, Tax and Advice. Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. De afstemming tussen de panels wordt verder geborgd door de ondersteuning van, zo veel mogelijk, dezelfde secretaris vanuit NQA en andere evaluatiebureaus en door de inzet van getrainde voorzitters.

Werkwijze panel en procesverloop

Voor de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie en bijlagen aangeboden. Voor de beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten heeft het panel vijftien afstudeerdossiers van recent afgestudeerden bestudeerd. Deze vijftien dossiers zijn geselecteerd op basis van een groslijst van alumni van de afgelopen twee jaar. Bij de selectie is rekening gehouden met de variatie in studentwaardering.

Centraal in de beoordeling stond het bezoek van het panel, bestaande uit deskundige *peers*. Ter voorbereiding op de visitatie is er een vooroverleg geweest. In dit overleg zijn de panelleden geïnstrueerd over de werkwijze van NQA en het NVAO-kader en zijn voorlopige bevindingen besproken. Zowel tijdens het vooroverleg als tijdens de visitatie zijn bevindingen voortdurend gedeeld. Tijdens het visitatiebezoek heeft het panel gesproken met diverse stakeholders van de opleiding, waaronder met studenten, docenten (examinatoren) en vertegenwoordigers van het werkveld en is het ter inzage gelegde materiaal bestudeerd (zie bijlage 2). Aan het einde van de bezoekdag is de door het panel verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een

voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel het eindoordeel en belangrijke bevindingen meegedeeld aan de opleiding. Medewerkers en studenten van de opleiding zijn in de gelegenheid gesteld om het panel te benaderen buiten de bezoekdag om (inloopspreekuur). Hier is geen gebruik van gemaakt.

Na het visitatiebezoek is een conceptrapportage opgesteld, dat is voorgelegd aan het panel. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld, dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd bij de opleiding. De panelleden hebben kennis genomen van de reactie van de opleiding en waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 26 maart 2020

Panelvoorzitter

M.J. Wittenhorst LLM

Auditor

W. Rowaan MA

Schets van de opleiding

De hbo-bacheloropleiding Finance, Tax and Advice (FTA) van Hogeschool Utrecht is per 1 september 2018 ontstaan vanuit de landelijke conversie van de opleidingen Fiscaal Recht en Economie (FRE) en Financial Services Management (FSM). Het betreft een voltijdopleiding die in Utrecht wordt aangeboden.

De opleiding is ondergebracht bij het Instituut Finance & Accounting (IF&A) van de hogeschool. In 2019-2020 telde de opleiding 188 studenten en 10,7 fte (13 personen) onderwijzend personeel. Negen docenten zijn als kerndocent Finance, Tax and Advice hoofdzakelijk bij de opleiding FTA actief. De andere docenten zijn aangesteld bij één van de andere opleidingen van IF&A, zoals de bacheloropleidingen Finance & Control en Accountancy. De dagelijkse aansturing van de opleiding is in handen van een opleidingsmanager.

De opleiding heeft de landelijke ontwikkelingen aangegrepen om een aangepast curriculum te ontwerpen, dat aansluit bij het landelijke profiel voor FTA. Het nieuwe onderwijsprogramma is opgebouwd aan de hand van beroepstaken en casuïstiek uit het bedrijfsleven. Het vernieuwde curriculum wordt stapsgewijs ingevoerd. Ten tijde van het visitatiebezoek werkte de opleiding in de eerste twee studiejaar met het vernieuwde curriculum en werd het derde studiejaar voor het eerst in de nieuwe setting uitgevoerd. Ten tijde van de visitatie werd het vierde jaar nog volgens het oorspronkelijke FSM-curriculum uitgevoerd. Het nieuwe vierde jaar was in ontwerp al wel klaar en zal in 2020-2021 voor het eerst uitgevoerd worden.

Terugblik vorige visitatie

De vorige visitatie betrof de opleiding FSM. Destijds heeft het panel zich positief uitgesproken over de kwaliteit van deze opleiding. Het panel was in het bijzonder positief over het goed ontwikkelde curriculum van de opleiding. Het belangrijkste aandachtspunt voor de opleiding FSM was het versterken van de positie van de examencommissie. De opleiding heeft hier gericht aan gewerkt en het panel constateert dat de examencommissie inmiddels een onafhankelijke positie heeft verkregen en een constructief-kritische gesprekspartner is geworden voor het opleidingsmanagement.

Basisgegevens opleiding

Naam opleiding in CROHO	B Finance, Tax and Advice
Oriëntatie en niveau	hbo-bachelor
Graad	Bachelor of Science
Aantal studiepunten	240 EC
Afstudeerspecialisaties	n.v.t.
Locatie	Utrecht
Onderwijstaal	Nederlands
Variant	Voltijd
Registratie nummer in CROHO	35517

Beoordeling NVAO-standaarden

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De opleiding Finance, Tax and Advice van Hogeschool Utrecht heeft het landelijke opleidingsprofiel op adequate wijze vertaald naar een 'Utrechts' beroepstakenprofiel. De beoogde leerresultaten vinden hun oorsprong in het landelijke profiel, passen inhoudelijk goed bij het opleidingsprofiel en voldoen aan het gewenste bachelorniveau. De opleiding heeft zowel een vertegenwoordiging van het regionale beroepenveld als relevante HU-lectoraten op actieve wijze betrokken bij de ontwikkeling van het opleidingsprofiel en de beoogde leerresultaten.

De opleiding ambieert om *finance professionals* op te leiden die excelleren in het geven van klantgericht financieel advies. Het panel moedigt de opleiding aan om het belang van het kernvakgebied *Tax* voor de *finance professional* verder uit te werken. In dit licht zou het panel graag zien dat de samenstelling van de beroepenveldcommissie in de toekomst meegroeit met de conversie van FSM naar FTA en een grotere diversiteit krijgt.

De opleiding heeft sterke banden met het regionale werkveld en heeft een uitgebreid regionaal netwerk opgebouwd. Het panel wil de opleiding aansporen om zich ook buiten de directe regio te profileren aan potentiële studiekeizers en werkgevers, om in de toekomst mogelijk door te kunnen groeien. Verder meent het panel dat de opleiding internationalisering op een meer structurele wijze in zou mogen bedden in de opleiding.

Onderbouwing

Beroepsbeeld en opleidingsprofilering

Naar aanleiding van de herordening van opleidingen in het economisch domein is in het Landelijk Overlegorgaan FTA (LOFTA) gewerkt aan een landelijk profiel voor de opleidingen Finance, Tax and Advice. Dit profiel is in 2017 vastgesteld. De opleiding FTA van Hogeschool Utrecht heeft het landelijke opleidingsprofiel en de toekomstvisie van de Hogeschool Utrecht (strategienota HU-koers 2020) gebruikt om een eigen 'Utrechts' opleidingsprofiel te definiëren.

De opleiding FTA leidt studenten op tot *finance professionals*. De HU ambieert om studenten op te leiden die excelleren in klantgericht financieel advies. De afgestudeerde HU FTA-student is een startbekwame adviseur die:

- Al stevig geworteld is in de praktijk
- Thuis is bij zowel grote als kleine financiële organisaties
- Adviseert op basis van gedegen onderzoek en analyse
- Oog heeft voor maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Beoogde leerresultaten

Het panel constateert dat de landelijke kernvakgebieden en leeruitkomsten in het 'Utrechtse profiel' vertaald zijn naar vier generieke beroepstaken (*Beroepsprofiel financieel adviseur Hogeschool Utrecht, 2017*). Deze beroepstaken zijn:

1. Voorbereiden en behoefteninventarisatie: het inventariseren en beoordelen van de klantbehoefte voor een advies over de financiële planning van de onderneming en de ondernemer. Het interpreteren en meewegen van informatie over het geautomatiseerd systeem, de bedrijfsomgeving, de geldende wet- en regelgeving, de governance en het risicomanagement van een onderneming.
2. Opstellen financiële planning: het opstellen van een financiële planning van een onderneming en de ondernemer achter dit bedrijf, zodanig dat operationele, tactische en strategische doelen van de onderneming worden bereikt en beschikbare middelen optimaal worden benut. Het opstellen van een advies aan de ondernemer over deze financiële plannings, rekening houdend met (fiscale) wet- en regelgeving.
3. Beoordelen financiële planning: het beoordelen van een financiële planning van een onderneming aan de hand van de (fiscaal) relevante wet- en regelgeving, het beleid van die onderneming en kennis over de beschikbare beleggings- en financieringsmogelijkheden. Het gebruiken van een oordeel over de financiële planning in een advies aan de ondernemer over de financiële planning van de onderneming en de ondernemer.
4. Innovatie van advies: het analyseren van en adviseren over financiële vraagstukken binnen de bedrijfsvoering van een onderneming, rekening houdend met fiscale aspecten en financiële risico's. Het verplaatsen in de klant, beoordelen van organisatiegedrag en het innovatief gebruiken van data en kennis over innovatie van financieringsinstrumenten.

In de zelfevaluatie heeft de opleiding inzichtelijk gemaakt hoe de landelijke leeruitkomsten zich verhouden tot de Utrechtse beroepstaken en hoe dit terugkomt in de verschillende modules (zie ook het *Overzicht eindkwalificaties en uitwerking in het curriculum* in bijlage 3).

Het panel heeft gezien dat de leerresultaten conform het landelijke profiel zijn uitgewerkt op drie beheersingsniveaus, waarbij het derde niveau gelijk staat aan het hbo-bachelorniveau. De opleiding FTA van Hogeschool Utrecht heeft ervoor gekozen om de kernvakgebieden *Finance* en *Advice* op niveau 3 aan te bieden en *Tax* op niveau 2. Het panel stelt vast dat de opleiding hiermee voldoet aan het landelijke profiel, dat de opleidingen ruimte laat om het kwalificatieniveau van *Finance* en *Tax* vast te stellen op niveau 2 of 3. Het panel begrijpt de keuze van de opleiding om het accent op *Finance* en *Advice* te leggen en een ondersteunende rol aan *Tax* te geven. Het panel vindt echter dat de opleiding het kernvakgebied *Tax* in het huidige onderwijsprogramma minimaal aan bod laat komen. Het panel moedigt de opleiding aan om een duidelijke visie te ontwikkelen op het belang van *Tax* voor het beroep van financieel adviseur en dit uit te werken in het onderwijsprogramma, waarbij het panel meer aandacht voor *Tax* passend zou vinden.

De opleiding hecht belang aan een internationale focus, vanwege de grote invloed van mondiale ontwikkelingen in de financiële sector. Het panel heeft tijdens het visitatiebezoek gemerkt dat de opleiding verschillende (extra-)curriculaire internationaliseringsactiviteiten kent, die meestal georganiseerd worden door studenten (zie standaard 2). Het panel vindt dit mooie initiatieven en moedigt de opleiding aan om internationalisering structureel in de opleiding te verankeren.

Het belang van een internationale oriëntatie is ook terug te zien in de Engelstalige opleidingsnaam. Het LOFTA heeft hiervoor gekozen, omdat het beroepenveld veelal uitgaat van Engelse terminologie. Dit is bijvoorbeeld in vacatures voor financieel adviseurs terug te zien. Het panel vindt dit een overtuigende en herkenbare onderbouwing.

Het Instituut Finance and Accounting is verbonden met het lectoraat Financieel-Economische Innovatie. Dit lectoraat heeft input gegeven op het Utrechtse beroepsprofiel, vanuit de onderzoekslijnen 'Optimalisering van Financiering (en Advisering)' en 'Groei'. Onderzoekers en lectoren participeren daarnaast in de ontwikkelgroepen voor de nieuwe modules in het curriculum. Tevens is er een directe verbinding met het HU-lectorat Methodologie van Praktijkgericht Onderzoek.

Relatie met het beroepenveld

De opleiding is qua locatie gelegen te midden van verschillende grote financiële organisaties en heeft daardoor een sterke oriëntatie op het regionale beroepenveld. Het panel constateert dat de aansluiting op het regionale werkveld een kracht is van de opleiding, maar ziet ook mogelijkheden voor de opleiding om zich buiten de regio te profileren. De opleiding zou wat het panel betreft 'de kap van de parel mogen halen' en zich meer mogen tonen aan financiële bedrijven en potentiële studenten van buiten de directe omgeving. Dit zou een eventuele groei van de opleiding in studentaantallen in de nabije toekomst kunnen bespoedigen.

De opleiding kent een actieve en betrokken beroepenveldcommissie (BVC). De aansluiting van het opleidingsprofiel en de beroepstaken op ontwikkelingen in het werkveld is een vast gespreksonderwerp tijdens de periodieke bijeenkomsten van de BVC en de opleiding. Het panel maakt uit de verslagen van de BVC-bijeenkomsten op dat de BVC de opleiding van waardevolle adviezen voorziet en dat de opleiding deze adviezen gebruikt voor verdere ontwikkeling en verbetering van het onderwijsprogramma. Het panel constateert dat de samenstelling van de BVC nauwelijks gewijzigd is sinds de conversie van FSM naar FTA. Het panel meent dat de BVC in dit opzicht mee zou kunnen groeien met de opleiding door in de toekomst een wat breder spectrum van het financiële beroepenveld te bestrijken en dus een meer diverse samenstelling zou mogen krijgen.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De opleiding kent een goed uitgedacht curriculum met een sterke didactiek en een mooie variatie aan werkvormen. Het resultaat daarvan is een sterk activerende onderwijsleeromgeving met een hoge participatie door studenten. Het curriculum heeft een logische opbouw met duidelijke leerlijnen, die passen bij de drie kernvakgebieden *finance*, *tax* en *advice*. Het panel spoort de opleiding aan om de samenhang tussen de verschillende leerlijnen nog verder te ontwikkelen. De projecten bieden daar volgens het panel goede gelegenheid toe. De leerteams zijn een sterk aspect van het didactische concept. De leerteams zijn van toegevoegde waarde voor het leerproces van studenten en de leerteambegeleiders zorgen voor adequate begeleiding in de ontwikkeling van student naar zelfredzame professional. Canvas biedt daarnaast een overzichtelijke digitale leeromgeving en maakt het onderwijsprogramma inzichtelijk en toegankelijk voor studenten.

De succesvolle implementatie van de onderwijsvernieuwing is voor een groot deel te danken aan de goede samenwerking in het docententeam en de bevologenheid van de docenten. De docenten zijn didactisch onderlegd en hebben ook relevante ervaring met de financiële adviespraktijk en met praktijkgericht onderzoek. Een punt van zorg is de hoge werkdruk die door docenten ervaren wordt, in combinatie met de geringe omvang van het docententeam. Het panel vraagt het opleidingsmanagement om hier blijvend aandacht aan te besteden.

Onderbouwing

Opzet programma

Het panel is positief over de wijze waarop het nieuwe curriculum is ontwikkeld. Dit is echt een gezamenlijke inspanning van het gehele docententeam geweest. Tijdens ontwikkeldagen is door het team gericht samengewerkt aan een nieuw curriculum. Daarbij zijn eerst de grote lijnen van het programma ingevuld. Vervolgens zijn de specifieke modules opgebouwd aan de hand van een toetsmatrijs en het te bereiken leerdoel.

Ieder studiejaar is opgedeeld in vier periodes waarin een module van 15 EC aangeboden wordt. Schematisch ziet het nieuwe FTA-programma er als volgt uit:

	Periode A	Periode B	Periode C	Periode D
JAAR 1 (2017-2018 eerste keer uitgevoerd)	Financieel Plan	Vennootschappelijk Jaarrapport	Bestuurlijke Informatievoorziening	Forecasting
Jaar 2 (2018-2019 eerste keer uitgevoerd)	Financieel Plan: Ondernemersadvies	Financieel Plan: Ondernemingsadvies	Stage (3 dagen per week) Bedrijfsanalyse Intern (2 dagen per week)	
Jaar 3 (2019-2020 eerste keer in uitvoering)	Bedrijfsanalyse Extern: Omgevingsanalyse	Finance	Geïntegreerd Financieel Plan	
Jaar 4 (afstudeerfase in ontwikkeling; minors bestaan al)	Minor (vrije keuze)	Minor (vrije keuze)	Praktijkonderzoek i.c.m. stage (advise- of ontwerpgericht, beide i.c.m. stage)	

Figuur 1: curriculum

In het eerste jaar volgen de studenten FTA de opleidingsspecifieke module Financieel plan en daarnaast volgen zij drie modules gezamenlijk met studenten van de hbo-bacheloropleidingen Accountancy en Finance & Control. Studenten zijn positief over deze gezamenlijke financiële propedeuse, omdat zij hierdoor kennismaken met het bredere financiële werkveld. Een ander voordeel is dat een eventuele overstap naar Accountancy of Finance & Control in de beginfase van de opleiding geen studievertraging oplevert. De hoofdfase van de opleiding bestaat uit jaar 2, 3 en 4 en wordt in meer detail hieronder beschreven (zie 'leerlijnen').

Wft-certificaten

De opleiding biedt een extracurriculaire leerlijn aan waarin studenten de certificaten kunnen behalen die vanuit de Wet op het financieel toezicht (wft) verplicht gesteld worden aan financieel adviseurs. De opleiding heeft vier van de wft-certificaten geïntegreerd in het onderwijs: 'vermogen', 'hypothecair', 'inkomen' en 'pensioen'. De wft-certificaten 'basis', 'schade particulier', 'schade zakelijk' en 'zorg' vormen geen verplicht onderdeel van het curriculum, maar de opleiding vergoedt wel de kosten als studenten deze certificaten ook willen behalen. Het panel heeft van zowel studenten als de BVC begrepen dat studenten door de wft-certificaten een voorsprong hebben op studenten van andere opleidingen bij het zoeken van een stage of baan. Door de wft-certificaten kunnen zij namelijk al direct ingezet worden voor taken waarbij klantcontact aan de orde is.

Leerlijnen

De opleiding heeft de drie kennisgebieden *finance*, *tax* en *advice* uitgewerkt tot drie leerlijnen.

De leerlijn Financiële planning (*finance*) is verbonden met het behalen van de wft-certificaten. Studenten werken in verschillende modules aan een financieel plan. Het panel constateert dat de opleiding daarbij een logische opbouw hanteert aan de hand van de levensloop van een bedrijf (start van het bedrijf, groei van het bedrijf en verkoop van het bedrijf). Het panel ziet ook een duidelijke niveau-opbouw die uitmondt in het opstellen van een geïntegreerd financieel plan in jaar 3, waarin studenten juridische, fiscale en financiële kennis moeten integreren. De opleiding werkt op verschillende manieren samen met het bedrijfsleven in deze leerlijn, bijvoorbeeld door de organisatie van een bedrijfsbezoek aan een regionale bank en gastcolleges van specialisten van banken en verzekeraars. Studenten hebben daarnaast een studiereis naar Londen georganiseerd, samen met twee *finance*-docenten.

De juridische leerlijn (*tax*) start met het vak Inleiding ondernemingsrecht en de basisbeginselen van belastingrecht in de module Vennootschappelijk Jaarrapport in jaar 1. In jaar 2 komen de onderwerpen ethiek, privacy en risicomanagement aan bod in de module Ondernemingsadvies, alsmede een verdieping op ondernemingsrecht en belastingrecht. In het derde jaar komen vermogensrecht, personen- en familierecht, fiscale consequenties en *estate planning* aan de orde bij het geïntegreerd financieel plan. Het panel constateert dat de invulling van het kennisgebied *tax* nogal juridisch van aard is. Dit is begrijpelijk, gelet op de herkomst van de opleiding. De FSM-opleiding kende een juridisch-ethische sectie, die bij de onderwijsvernieuwing kans heeft gekregen om zich duidelijker in het curriculum te profileren. Het panel zou naar de toekomst toe meer aandacht voor het specifieke vakgebied *tax* wenselijk vinden (in samenhang met de aanbeveling bij standaard 1).

Het kennisgebied advies is terug te zien in de Professionele Ontwikkelings Leerlijn (POL). In deze leerlijn staan vaardigheden, onderzoekend vermogen en loopbaanleren centraal. De opleiding heeft samen met de opleidingen Accountancy en Finance & Control generieke vaardigheden vastgesteld. Dit zijn: adviseren, argumenteren, data verzamelen en analyseren, rapporteren, projectmatig werken en evalueren. De professionele vaardigheden komen terug in de vakinhoudelijke modules en bij het onderdeel loopbaanleren. In het tweede studiejaar is een stage van twintig weken gepland waarin studenten praktijkervaring opdoen en werken aan persoonlijke leerdoelen. De studenten volgens tijdens deze stage tevens de module 'bedrijfsanalyse intern'. De leeractiviteiten rondom het onderzoekend vermogen zijn ontwikkeld in samenwerking met het HU-lectoraat Methodologie van Praktijkgericht onderzoek. Studenten hebben het panel verteld dat zij concrete uitwerking zien van de onderzoekskennis en -vaardigheden van hun docenten in het onderwijs en dat dit hen enthousiasmeert voor praktijkgericht onderzoek.

De samenhang tussen de drie leerlijnen berust op de beroepsproducten waarin de verschillende kennisgebieden en professionele vaardigheden samenkomen. Het panel ziet de samenhang tussen leerlijnen in sommige modules duidelijk terug, zoals in de module Geïntegreerd Financieel Plan. Bij andere modules is de samenhang minder evident en over het algemeen vindt het panel dat samenhang tussen de leerlijnen nog verder ontwikkeld kan worden. Het projectonderwijs biedt daar volgens het panel goed gelegenheid toe. De centrale plaats van de beroepsproducten geeft de praktijkgerichtheid van het curriculum volgens het panel goed weer.

Doorkijkje naar het vernieuwde vierde leerjaar

Ten tijde van de visitatie werd het vierde leerjaar nog niet in de nieuwe vorm uitgevoerd. Het panel heeft wel kennisgenomen van het conceptprogramma voor het vierde leerjaar. Het vierde leerjaar komt in het teken te staan van keuzevrijheid en profilering. Studenten vullen in periode A en B 30 EC profileringsruimte naar eigen keuze in met een minor, studeren in het buitenland of met losse vakken. IF&A biedt de minoren Beleggen, Blockchain, MKB-adviseur en Treasury Management aan. Studenten kunnen ook een minor bij een andere opleiding volgen, zowel binnen de HU, als bij een andere hogeschool of een universiteit in binnen- of buitenland. FTA werkt samen met een lokale bank aan de ontwikkeling van een minor Customer Due Diligence. Het panel constateert dat dit goed aansluit bij de ontwikkelingen in de bankenwereld, waar Customer Due Diligence momenteel topprioriteit geniet. In periode C en D vindt het afstuderen plaats, dat bestaat uit een praktijkonderzoek in combinatie met een stage.

Didactisch concept

De opleiding heeft het didactisch concept gebaseerd op de HU-visie, ontwikkelingen in het werkveld en wensen van studenten. Belangrijke kenmerken van het didactisch concept zijn: activerend leren, samen leren, ervaren leren en gepersonaliseerd leren.

Het activerend leren ziet het panel terug in de grote variëteit aan activerende werkvormen die de opleiding gebruikt: hoor- en werkcolleges, coaching, projecten, games, loopbaanleren, gastcolleges, trainingen en intervisie.

Het samen leren en ontwikkelen van kennis vindt plaats in leerteams (POL) en projectteams (bij de vakinhoudelijke modules). In de leerteams werken studenten onder begeleiding van een vaste leerteamcoach aan hun eigen leerdoelen in relatie tot hun persoonlijke en professionele ontwikkeling. De leerteams worden aan het begin van het studiejaar samengesteld en wisselen halverwege het jaar van samenstelling. Studenten gebruiken hun leerteamgenoten om kennis en ervaringen uit te wisselen en werken binnen de leerteams samen aan projecten. Het panel heeft van studenten begrepen dat de leerteams van toegevoegde waarde zijn voor hun leerproces.

Het 'ervarend leren' is terug te zien in de praktijkvraagstukken die centraal staan in de modules, maar ook in de begeleiding van de leercoach. De coach helpt studenten om te leren van ervaringen en hierop te reflecteren. Reflectie vindt plaats bij het loopbaanleren, maar is ook een integraal onderdeel van een aantal modules. Bij de module Financieel Plan (periode A, jaar 1) maken studenten bijvoorbeeld een reflectieverslag waarin ze reflecteren op hun leerproces. Ook voeren studenten onderling adviesgesprekken in deze module waarop zij moeten reflecteren. Studenten geven aan dat reflectie soms wel een erg groot onderdeel van het onderwijs is, maar tegelijkertijd leren zij er ook van.

De begeleiding van de leercoach en docenten is erop gericht om studenten zelfsturend te maken. Het panel constateert aan de hand van het gesprek met studenten dat de opleiding hier in slaagt. De studenten zijn zelfredzaam en leren om zelf een oplossing te zoeken voor problemen. Het gepersonaliseerd leren komt tot uiting in de mix van onderwijsvormen die passen bij de leervraag en in de stage- en afstudeerperiode.

Het panel vindt dat de opleiding het didactisch concept goed heeft uitgedacht en passende werkvormen gebruikt. De opleiding is er goed in geslaagd om studenten een actieve rol te geven in hun leerproces. Daarnaast heeft het panel waardering voor de digitale leeromgeving, Canvas. De digitale leeromgeving is gebruiksvriendelijk en maakt het curriculum en de bijbehorende studieactiviteiten voor studenten inzichtelijk en toegankelijk.

Docenten

Tijdens de visitatie heeft het panel een inspirerend gesprek met docenten gevoerd. Het panel is onder de indruk van de kwaliteit en bevoegdheid van het docententeam. De FTA-docenten beschikken over een mastergraad en zijn didactisch geschoold. De opleiding heeft als beleid dat docenten minimaal op twee van de drie terreinen onderwijs, onderzoek en beroepspraktijk actief zijn. Daardoor is relevante en actuele kennis van de financiële adviespraktijk en praktijkgericht onderzoek goed geborgd binnen het team. Studenten hebben dit beeld bevestigd. Zij noemen als sterke punten van het docententeam: 'docenten zijn betrokken en toegankelijk, zij beschikken over goede vakkennis en kunnen steeds de link met de praktijk leggen'.

Het docententeam is klein en dit is zowel een kracht als een kwetsbaarheid van de opleiding. Positief is dat het docententeam goed wendbaar is en goed op elkaar is ingespeeld. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de effectieve wijze waarop de vernieuwing van het onderwijsprogramma doorgevoerd is. Het resultaat is een gezamenlijk gedragen en goed uitvoerbaar onderwijsprogramma. Een kwetsbaarheid is de hoge werkdruk die docenten ervaren. De hoge werklust voor docenten is ook zichtbaar voor studenten en leden van de BVC, zo heeft het panel van hen begrepen. Volgens docenten faciliteert de opleidingsmanager het team op een adequate manier en helpen docenten elkaar onderling, zodat de werkdruk hanteerbaar blijft. Het panel vindt het belangrijk dat de opleiding voldoende aandacht blijft houden voor het beheersbaar houden van de werkdruk in de toekomst. Een mogelijke denkrichting daarbij is meer werk bij de studenten zelf leggen, aangezien zij zelf aangeven minder hard te hoeven werken dan docenten. Dat zou ook bij het didactische concept van de opleiding kunnen passen, aldus het panel.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De opleiding heeft het toetsprogramma goed uitgedacht. De opleiding maakt gebruik van diverse toetsvormen die aansluiten bij de beoogde leerresultaten. Het panel ondersteunt het voornemen van de opleiding om digitale toetsing vaker in te zetten. Dit mag volgens het panel prioriteit krijgen, omdat digitale toetsing kan bijdragen aan verlaging van de werkdruk van docenten.

Het panel constateert dat de opleiding zorgvuldig te werk gaat bij het maken en beoordelen van toetsen. Er is een goede standaardwerkwijze voor de constructie, beoordeling en evaluatie van toetsen. De opleiding heeft daarnaast naar tevredenheid van het panel stevig geïnvesteerd in de toetsdeskundigheid van docenten. De opleiding maakt gebruik van rubrics en organiseert kalibratiesessies om tot gezamenlijke normvinding te komen. Het panel raadt de opleiding aan om bij de kalibratiesessies ook aandacht te besteden aan de differentiatie tussen studenten en aan de interpretatie van de rubrics.

De examencommissie en toetscommissie hebben het toezicht op de toetskwaliteit op orde. De examencommissie stelt zich verbetergericht op en adviseert het opleidingsmanagement op constructieve wijze. Het panel concludeert dat de onafhankelijkheid van de positie van de examencommissie verbeterd is ten opzichte van de vorige visitatie. De samenstelling van de examencommissie heeft in de afgelopen jaren wisselingen gekend, maar is inmiddels stabiel. Het panel is positief over de open houding van de examencommissie naar docenten en studenten toe, zoals blijkt uit de organisatie van open spreekuren en de publicatie van nieuwsbrieven. De toetscommissie besteedt structureel aandacht aan de kwaliteit van toetsen en gaat hierover in dialoog met docenten.

Onderbouwing

Toetsbeleid en toetssysteem

De opleiding FTA volgt het instituutbrede toetsbeleid, dat op basis van het toetskader van de HU is opgesteld. De opleiding maakt jaarlijks een toetsplan waarin vastgesteld wordt op welke wijze toetsing van de leerresultaten plaatsvindt. In het toetsplan is per module opgenomen welke kernvakgebieden en leervaardigheden de toetsen betreffen, wanneer de toetsing en eventuele herkansing plaatsvinden, welke toetsvormen er gebruikt worden en hoe de weging en beoordeling opgezet zijn. De toetsing getuigt van een adequate opbouw, een gevarieerd aanbod en wordt volgens een evenwichtige spreiding aangeboden. De opleiding gebruikt een gevarieerde mix van toetsvormen: tentamens met open en gesloten vragen, casustoetsen, schriftelijk werkstukken, portfolio's, presentaties en assessments. Ook heeft het panel tot haar tevredenheid ook voorbeelden van authentiek toetsen gezien, zoals een verkoopgesprek dat studenten doen in bijzijn van medewerkers van een echt bedrijf.

Een gedeelte van de werkstukken en presentaties wordt als groepsopdracht gemaakt, waarmee onder andere de competentie 'samenwerken' wordt getoetst. Het panel maakt uit de gesprekken

met studenten en examinatoren op dat de opleiding ook bij groepswork voldoende aandacht heeft voor de beoordeling van individuele prestaties.

De opleiding heeft ook een aantal taaltoetsen opgenomen. Toetsing van de taalvaardigheid valt niet expliciet onder één van de kernvakgebieden uit het landelijke profiel, maar de opleiding vindt dat taalvaardigheid van belang is voor financieel adviseurs. Expliciete toetsing ondersteunt het leggen van een gedegen basis in de taalvaardigheid. Het panel vindt dit een goede keuze.

Het panel heeft van de opleiding begrepen dat zij digitale toetsvormen vaker wil inzetten in de toekomst. Het panel meent dat digitale toetsen goed zouden passen in het toetssysteem van de opleiding. De invoer van digitale toetsing zou wat het panel betreft prioriteit mogen krijgen, omdat dit de werkdruk van docenten zou kunnen verlagen. Het panel raadt de opleiding aan om te kijken naar de diverse mogelijkheden die Canvas hiertoe biedt.

Tijdens het visitatiebezoek heeft het panel inzage gekregen in een representatieve selectie toetsen van het nieuwe FTA-programma. Deze toetsen sluiten naar het oordeel van het panel inhoudelijk aan op de lesstof en de beoogde leerresultaten. Ook zijn de toetsen van goed niveau. De opleiding geeft transparante informatie aan studenten over de toetsing en beoordeling. Dit heeft het panel teruggezien in de (digitale) cursusinformatie en ook van studenten teruggehoord.

Borging van de kwaliteit van toetsen en beoordelingen

De opleiding FTA zorgt op verschillende manieren voor kwaliteitsborging bij de constructie en afname van toetsen. Per periode is een programmaleider verantwoordelijk voor het opstellen en evalueren van toetsen. De programmaleider ziet er op toe dat de toetsen aansluiten op de beoogde leerresultaten. Voor elke module zijn twee docenten betrokken bij de constructie van de toets en het antwoordmodel (vier-ogenprincipe). Zij gebruiken hiervoor een toetsmatrijs. Rondom de beoordeling van schriftelijke werken en assessments organiseert de opleiding kalibratiesessies om tot gezamenlijke normvinding te komen. Ten slotte wordt elke toets na afloop van de onderwijsperiode geëvalueerd. Het panel constateert dat de opleiding zorgvuldig te werk gaat bij het maken, beoordelen en evalueren van toetsen.

De opleiding investeert in de toetsdeskundigheid van docenten zodat alle examinatoren voor het einde van 2020 over een Basiskwalificatie Examinering beschikken. Daarnaast volgen vier docenten een traject om een Seniorekwalificatie Examinering te behalen. Dit is volgens HU-beleid een vereiste om deel te kunnen uitmaken van de examen- of toetscommissie. Het panel vindt dat de opleiding de afgelopen periode goede investeringen heeft gedaan in de toetsdeskundigheid van docenten.

Afstuderen en beoordeling eindwerken

In de afstudeerfase schrijven studenten allereerst een afstudeervoorstel dat goedgekeurd moet worden door de afstudeercoach (begeleider vanuit de opleiding) en de eerste examinerator. Daarna schrijft de student een onderzoeksopzet (probleemanalyse, theoretische verkenning en methodologie). Vervolgens voert de student het onderzoek uit en rapporteert hierover in een afstudeerrapport (de scriptie). De student sluit het afstuderen af met een presentatie en verdediging van het afstudeerrapport. FSM-studenten en alumni hebben het panel verteld dat zij vooraf voldoende zijn geïnformeerd over de afstudeeropdracht en over de verwachtingen die aan hen gesteld worden door de opleiding. Het panel heeft tot haar tevredenheid gemerkt dat de opleiding ook in het uitfaserende programma nog verbeteringen aanbrengt. Zo is recent

ingevoerd dat de student in week 2 het afstudeervoorstel met de bedrijfsmentor moet bespreken, om te voorkomen dat studenten te lang over de startfase van het afstuderen doen.

Bij de beoordeling van de eindwerken zijn twee examinatoren betrokken. De bedrijfsmentor heeft daarnaast een adviserende stem. Voor de beoordeling van de eindwerken heeft de opleiding rubrics ontwikkeld, in samenwerking met de HU-lector Methodologie van Praktijkgericht Onderzoek. Voor elk onderdeel van het afstuderen (het afstudeerrapport/de scriptie, de presentatie en de discussie/verdediging) is een aparte rubric ontwikkeld. De opleiding besteedt extra aandacht aan kalibratie bij het beoordelen van eindwerken. Jaarlijks wordt een aantal scripties door alle docenten beoordeeld en besproken. De uitkomsten van deze kalibratiesessies worden gedeeld met alle docenten en het management. De opleiding deelt ook ervaringen met andere opleidingen via een jaarlijkse kalibratiesessie in het LOFTA en een tweejaarlijkse sessie met vier andere hogescholen.

Het panel is positief over de aandacht die de opleiding besteedt aan de borging en toetsing van het eindniveau, maar constateert wel dat de opleiding nog niet optimaal uit de voeten kan met de rubrics. De rubrics zijn vrij 'vol' en lijken weinig ruimte te laten voor differentiatie tussen studenten. Het panel ziet aan de hand van de cijferverdeling van de eindwerken dat de beoordeling veelal uitkomt rond het cijfer 6.5 met een kleine bandbreedte. Het panel heeft hier met de opleiding over gesproken en constateert dat het gebruik van rubrics en kalibratie ertoe kunnen leiden dat de cijfermarges nauwer worden. Het panel raadt de opleiding aan om bij de kalibratiesessies ook aandacht te besteden aan de differentiatie tussen studenten en aan de interpretatie van de rubrics. Ook zou meer schriftelijke toelichting op het beoordelingsformulier kunnen helpen om de beoordeling inzichtelijker, en daarmee beter vergelijkbaar, te kunnen maken. Het panel zag bij de steekproef van eindwerken een wisselend beeld bij de toelichting van docenten aan studenten terug, variërend van legergericht en uitgebreid tot zeer summier en soms ook slecht leesbaar.

Examencommissie en toetscommissie

De examencommissie van het Instituut Finance & Accounting is verantwoordelijk voor de borging van de toetskwaliteit van de opleiding FTA. Naast de opleiding FTA zijn ook de opleidingen Accounting en Finance & Control in de examencommissie vertegenwoordigd. De examencommissie kent ook een extern lid. De examencommissie voert steekproefsgewijs onderzoek uit naar de kwaliteit van de eindwerken.

De examencommissie communiceert naar docenten en studenten via een nieuwsbrief en heeft daarnaast een open spreekuur ingesteld voor docenten en studenten. Vragen die in het spreekuur aan de orde komen, betreffen bijvoorbeeld het aanvragen van vrijstellingen (door studenten) en individuele beoordelingen bij groepsopdrachten (door docenten). Het panel constateert dat het open spreekuur een laagdrempelige mogelijkheid biedt aan studenten en docenten om concrete vragen aan de examencommissie voor te leggen.

De examencommissie heeft een toetscommissie ingesteld die steekproefsgewijs onderzoek doet naar de kwaliteit van toetsen. De toetscommissie voert de steekproeven uit aan de hand van een HU-breed format en kijkt ook naar de kwaliteit van de onderliggende informatie in de administratieve systemen, de cursuswijzer en de digitale leeromgeving Canvas. De toetscommissie rapporteert over de uitkomsten van deze steekproeven aan de examencommissie. De examencommissie beraadt zich hierover en adviseert het opleidingsmanagement indien nodig over benodigde verbeteringen. Een recent voorbeeld

hiervan is de module Bestuurlijke Informatievoorziening waarbij het beoordelen van plannen van aanpak niet eenduidig genoeg gebeurde. Op advies van de toetscommissie heeft de docent de toetsmatrijs van deze module verbeterd.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

Het panel bestudeerde voor de beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten vijftien dossiers van afgestudeerden van de uitfaserende opleiding FSM. De eindwerken van de afstudeerders tonen aan dat zij de beoogde leerresultaten hebben gerealiseerd. De opleiding sluit qua inhoud, niveau en oriëntatie voldoende aan op het werkveld, zo blijkt uit ervaringen van alumni en beroepenveldvertegenwoordigers. Afgestudeerde studenten kunnen snel een passende startersfunctie in de financiële sector of een aansluitende vervolgopleiding vinden. De wft-certificaten geven de afgestudeerde studenten een voordeel bij het zoeken van een baan.

Het panel ondersteunt het voornemen van de opleiding om de afstudeeropdracht in twee vormen aan te bieden: een adviesopdracht en een ontwerpoperdracht. Het panel meent dat de toevoeging van ontwerpgericht onderzoek helpt bij de ingezette verbreding van de opleiding. Het panel raadt de opleiding aan om te evalueren of de nieuwe FTA-scripties, en dan met name de ontwerpgerichte scripties, voldoende aansluiten bij de *core business* van de opleiding: het afleveren van 'excellente financieel adviseurs'.

Onderbouwing

Beoordeling van de afstudeerdossiers

Het vierde studiejaar van het FTA-programma is nog niet geïmplementeerd en daardoor kent de opleiding nog geen afgestudeerde studenten. Om een beeld te krijgen van de realisatie van de beoogde leerresultaten, heeft het panel daarom vijftien dossiers van afgestudeerden van de uitfaserende opleiding FSM bestudeerd. Het panel heeft deze afstudeerdossiers steekproefsgewijs geselecteerd uit een overzichtslijst van alle afgestudeerden FSM van de afgelopen twee studie jaren (2017-2018 en 2018-2019). Bij de selectie is een zo evenwichtig mogelijke verdeling gemaakt over voldoende, ruim voldoende en (zeer) goede eindcijfers. Bij de beoordeling van de afstudeerwerken en de bijbehorende beoordelingen heeft het panel de beoogde leerresultaten van de opleiding FSM als referentiekader genomen.

Het panel constateert dat niet alle FSM-eindwerken een adviesgericht onderzoek omvatten. Het panel heeft een aantal eindwerken gezien die adviesgericht en inhoudelijk relevant zijn voor het financiële domein, maar ook onderzoeken die minder adviesgericht zijn, zoals klanttevredenheidsonderzoeken bij financiële instellingen. In de vernieuwde afstudeeropdracht (zie hieronder) ziet het panel dat de zowel de inhoudelijke relevantie van het afstuderen als het doen van adviesgericht onderzoek goed geborgd is en dit geeft het panel het vertrouwen dat het nieuwe afstuderen goed zal aansluiten bij de FTA-opleiding. De bestudeerde eindwerken zijn verder voldoende praktijkgericht en van voldoende niveau. Alles overziend meent het panel dat de eindwerken in voldoende mate aantonen dat studenten over de benodigde kennis, inzichten en vaardigheden beschikken om de financiële arbeidsmarkt als FSM-er te betreden.

Het panel ziet in de verslagen en de beoordeling terug dat studenten soms moeite hebben met het toepassen van de gevraagde onderzoeksmethoden. De gekozen methodologie sluit niet altijd

goed aan bij de setting en mogelijkheden van het stagebedrijf, waardoor het onderzoek redelijk oppervlakkig blijft. Dit geldt bijvoorbeeld voor het gebruik van interviewtechnieken, wat door veel financiële bedrijven niet of slechts deels toegestaan wordt. Het panel meent dat de opleiding in het voortraject meer aandacht zou kunnen schenken aan het gebruik van passende onderzoeksmethoden.

Afstuderen in het nieuwe curriculum

Het nieuwe afstuderen staat beschreven in de cursuswijzer en studentenhandleidingen voor het nieuwe afstuderen. Tot voor kort schreven alle studenten een adviesgerichte scriptie, maar met ingang van periode C in 2020 kunnen studenten ook een ontwerpgerichte scriptie schrijven. Het adviesgerichte onderzoek zal zich richten op de strategische component van het advies, terwijl het ontwerpgerichte onderzoek de focus zal leggen op de implementatie van het advies. Een andere aanpassing is de invoering van afstudeerthema's en leerteams in de afstudeerfase. Studenten kunnen voor hun afstudeeronderzoek kiezen uit een thema dat past binnen de onderzoeklijnen van het lectoraat Financieel-Economische Innovatie. Aan elk afstudeerthema wordt een intervisieteam gekoppeld met een vaste afstudeercoach die het leerteam begeleidt. Het panel is positief over het ontwerp van het nieuwe afstuderen. Ook vindt het panel het een goed initiatief om de veranderingen in te voeren voor de laatste lichting FSM-afstudeerders, zodat zij ook kunnen profiteren van de invoering van de leerteams. De toevoeging van ontwerpgericht onderzoek helpt bij de ingezette verbreding van de opleiding, van FSM naar FTA. Het panel raadt de opleiding aan om te evalueren of de nieuwe FTA-scripties, en dan met name de ontwerpgerichte scripties, voldoende aansluiten bij de *core business* van de opleiding: het afleveren van 'excellente financieel adviseurs'.

Functioneren afgestudeerden

Uit gesprek met alumni blijkt dat zij tevreden zijn over de kennis en vaardigheden die zij in de opleiding hebben opgedaan. Na het afstuderen hebben zij snel een passende startersfunctie in de financiële sector of een aansluitende vervolgopleiding kunnen vinden. Veel studenten vinden al een baan voordat ze zijn afgestudeerd. Alumni geven daarnaast aan dat het beschikken over de relevante wft-certificaten voor een extra pluspunt op hun curriculum vitae zorgt.

Ook uit het alumnioverzicht maakt het panel op dat alumni passende functies bekleden, zoals: *private banker* bij een grote bank, pensioenadviseur of persoonlijk financieel specialist bij een financieel adviesbureau. Het panel heeft ook voorbeelden gezien van alumni die zich in korte tijd hebben doorontwikkeld, bijvoorbeeld tot *risk & compliance officer* bij een grote bank. Het panel is positief over het actieve alumnibeleid van de opleiding.

Ook werkveldvertegenwoordigers zijn tevreden over het niveau van afgestudeerden van de opleiding FSM van Hogeschool Utrecht. Het niveau van de afgestudeerde studenten is goed en zij zijn snel inzetbaar in passende functies in het bedrijfsleven. De FSM-student van Hogeschool Utrecht kenmerkt zich als 'heel klantgericht, sterk in het inventariseren van de klantvraag en daarop doorvragen', aldus één van de werkveldvertegenwoordigers. De werkveldvertegenwoordigers zijn zo tevreden over alumni van de opleiding FSM dat zij graag een verdere groei van de opleiding zouden willen zien. De opleiding en BVC spreken daarom regelmatig over mogelijkheden om de onderwijsmarketing te optimaliseren.

Eindoordeel over de opleiding

	B Finance, Tax and Advice
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	Voldoet
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	Voldoet
Standaard 3 Toetsing	Voldoet
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet

De opleiding Finance, Tax and Advice voldoet op alle standaarden aan de basiskwaliteit van het beoordelingskader. De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Op basis van de positieve kwaliteit op de vier standaarden komt het panel tot een positief eindoordeel over de opleiding als geheel.

De opleiding heeft de conversie van Financial Services Management naar Finance, Tax and Advice succesvol aangegrepen om tot herziening van het onderwijsprogramma te komen. De opleiding heeft dit op daadkrachtige wijze gedaan met als resultaat een indrukwekkende onderwijsvernieuwing die 'de inhoud van de boeken kleur' heeft gegeven. Het panel adviseert de opleiding om de eigen visie op FTA verder te ontwikkelen, waarbij het panel in het bijzonder aandacht vraagt voor de rol van *Tax* voor de Utrechtse financieel adviseur.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Finance, Tax and Advice van Hogeschool Utrecht als **positief**.

Aanbevelingen

Het panel beveelt de opleiding Finance, Tax and Advice van de Hogeschool Utrecht aan om de komende periode aan onderstaande verbeterpunten te werken.

Algemeen

Standaard 1

- Werk een duidelijke visie uit op het belang van *Tax* voor de Utrechtse financieel adviseur en overweeg om de 'T' van *Tax* zichtbaarder te maken in de opleiding, in samenhang met (en mogelijk ook ter versterking van) de kerngebieden *Finance* en *Advice*.

Standaard 2

- Werk de samenhang tussen de verschillende leerlijnen sterker uit, bijvoorbeeld door duidelijke integratie van de leerlijnen in het projectonderwijs.

Standaard 3

- Geef prioriteit aan de invoer van digitale toetsen.
- Geef bij de gezamenlijke normvinding aandacht aan de differentiatie tussen de eindwerken en besteedt aandacht aan de schriftelijke toelichting op de beoordeling van eindwerken.

Standaard 4

- Evalueer of de nieuwe FTA-scripties, en dan met name de ontwerpgerichte scripties, voldoende aansluiten bij de doelstelling van de opleiding om 'excellente financieel adviseurs' af te leveren.

Deel III

Bijlagen

Bijlage 1. Bezoekprogramma

Tijdstip	Programmaonderdeel	Gespreksdeelnemers
08.15 – 08.30	Ontvangst	
08.30 – 09.00	Profilering van de opleiding	
	Pitch door het opleidingsmanagement	Directeur Instituut Finance & Accounting Opleidingsmanager FTA & FSM
09.00 – 10.00	Vorbereiding panel en materiaalbestudering	
10.00 – 10.45	In gesprek met Beroepenveld en Alumni	Vier leden van de beroepenveldcommissie Drie alumni (2012, 2013, 2014)
10.45– 11.45	Presentaties van het nieuwe curriculum	
	Het panel maakt een ronde langs vier presentaties van/ ontmoetingen met het nieuwe curriculum en gaat in gesprek met docenten en studenten. Werkstukken en documentatie liggen ter inzage.	Presentatie 1: Onderwijsinnovatie Presentatie 2: Leerlijn Finance Presentatie 3: Leerlijn Tax Presentatie 4: Leerlijn Advice Door docenten en studenten
11.45 – 12.00	Intern overleg panel	
12.00 – 12.45	In gesprek met de examencommissie en de toetscommissie	
		Vier leden van de examencommissie en een lid van de toetscommissie
12.45 – 13.15	Intern overleg panel	
13.15 – 14.00	In gesprek met studenten	
		Jaar 1: twee studenten Jaar 2: vier studenten Jaar 3: drie studenten (waarvan een lid van de opleidingscommissie) Jaar 4: twee studenten
14.00 – 14.15	Intern overleg panel	
14.15 – 15.00	In gesprek met docenten	
	Docenten geven allen les aan studenten FTA/FSM in de propedeuse of hoofdfase.	1. Docent, onderzoeker, lid instituutsraad (IR) 2. Docent, lid IR 3. Docent, coördinator Stage 1, lid opleidingscommissie (GOC) 4. Docent, onderzoeker, voorzitter IR en lid hogeschoolraad 5. Docent, POL-specialist, lid GOC 6. Docent en lid toetscommissie 7. Docent 8. Docent en onderzoeker 9. Docent, onderzoeker, lid curriculumregiegroep en lid IR
15.00 – 15.15	Intern overleg panel	
15.15 – 15.45	In gesprek met opleidingsmanagement	
		Directeur Instituut Finance & Accounting Opleidingsmanager FTA & FSM
15.45– 16.00	Pending issues	
16.00 – 17.00	Beoordelingsoverleg panel	
17.00 – 17.15	Terugkoppeling panel	
		Opleidingsmanagement en andere geïnteresseerden.

Bijlage 2. Bestudeerde documenten

- Agenda Bezoek Wiener Neustadt januari 2020
- Beleidsplan Internationalisering. Institute for Finance & Accounting, 2018
- Beoordelingsformulier voor geschreven afstudeerwerk (tot en met augustus 2019)
- Beoordelingsformulier voor geschreven afstudeerwerk (vanaf september 2019)
- Beroepsprofiel financieel adviseur Hogeschool Utrecht
- Curriculum Financial Services Management
- Cursuswijzer IFA Afstudeertraject 2018-2019
- Het nieuwe afstuderen: Cursuswijzer
- Het nieuwe afstuderen: Studentenhandleiding onderzoeksopzet
- Het nieuwe afstuderen: Beoordelingsformulier
- Het nieuwe afstuderen: Studentenhandleiding praktijkonderzoek
- HU-Koers 2020
- Jaarverslag Examencommissie 2018-2019
- Landelijk Opleidingsprofiel Finance, Tax and Advice. LOFTA, 2017
- Lijst vakpublicaties
- Onderwijs- en Examenregeling
- Ontwerpdimensies Hogeschool Utrecht
- Overzicht carrièreverloop alumni
- Overzicht docentgegevens team Finance, Tax and Advice
- Overzicht studenten in- en uitstroom
- Overzicht inrichting praktijkgericht onderzoek
- Protocol afstudeeropdracht: Rubrics Afstuderen Mondeling
- Reglement Examencommissies Hogeschool Utrecht
- Studiegids Finance, Tax and Advice voltijd 2019-2020
- Studiegids FSM voltijd 2019-2020
- Toelichting WFTs in het curriculum
- Toetsbeleid Finance and Accounting
- Toetskader Hogeschool Utrecht
- Toetsplan Finance, Tax and Advice voltijd 2019-2020
- Verslag bijeenkomst alumni inzake nieuw curriculum (november 2018)
- Verslagen 'vlaaiensessies' (studentevaluaties)
- Verslagen en presentaties van de Beroepenveldcommissie
- Verslagen van de Gemeenschappelijke Opleidingscommissie
- Zelfevaluatierapport Bachelor Finance, Tax and Advice. Hogeschool Utrecht, 2019

Bijlage 3. Overzicht eindkwalificaties en uitwerking in het curriculum

Hogeschool Utrecht - opleiding Finance, Tax & Advice - beroepstaken per module

N.B.: het overzicht geeft de beroepstaken weer die worden getoetst in de betreffende modules

Jaar periode	HU FTA modules	Beroepstaak FTA landelijk Beroepsprofiel	Niveau	Vaardigheden landelijk Beroepsprofiel	HU-FTA beroepsprofiel
1-A	Financieel Plan	1. Finance 2. Tax (Business Law and Ethics) 3. Advice (Organisational behaviour) 7. Quantitative techniques	1 1 1 1	1. Onderzoekend vermogen 2. Professioneel Vakmanschap 3. Verantwoord handelen	1. Voorbereiding en behoefteninventarisatie 2. Opstellen financiële planning
1-B	Venn.Jaarrapport	1. Finance 2. Tax (Business Law and Ethics) 5. Accounting 6. Management Information Systems 7. Quantitative techniques	1 1 1 1 1	1. Onderzoekend vermogen	2. Opstellen financiële planning 3. Beoordelen financiële planning
1-C	Best.Inf.Voorz.	6. Management Information Systems 7. Quantitative techniques	1 1	1. Onderzoekend vermogen 2. Professioneel Vakmanschap	1. Voorbereiding en behoefteninventarisatie
1-D	Forecasting	4. Economics 7. Quantitative techniques 9. Strategic management	1 1 1	1. Onderzoekend vermogen	1. Voorbereiding en behoefteninventarisatie 4. Innovatie van advies
2-A	Fin.Plan: Ondernemer	1. Finance 2. Tax (Business Law and Ethics) 3. Advice (Organisational behaviour)	2 2 2	1. Onderzoekend vermogen 2. Professioneel Vakmanschap 3. Verantwoord handelen	1. Voorbereiding en behoefteninventarisatie 2. Opstellen financiële planning
2-B	Fin.Plan: Onderneming	1. Finance 2. Tax (Business Law and Ethics) 3. Advice (Organisational behaviour) 5. Accounting	2 2 2 2	1. Onderzoekend vermogen	2. Opstellen financiële planning 3. Beoordelen financiële planning
2-C+D	Stage 1*	1. Finance 2. Tax (Business Law and Ethics) 3. Advice (Organisational behaviour) 10. Operations management	2 2 2 1	1. Onderzoekend vermogen 2. Professioneel Vakmanschap 3. Verantwoord handelen	1. Voorbereiding en behoefteninventarisatie 4. Innovatie van advies
2-C+D	Bedrijfsanalyse Intern	6. Management Information Systems 7. Quantitative techniques 9. Strategic management 10. Operations management	2 2 1 1	1. Onderzoekend vermogen	1. Voorbereiding en behoefteninventarisatie 4. Innovatie van advies
3-A	Bedrijfsanalyse Extern	4. Economics 8. Marketing 9. Strategic management	2 1 1	1. Onderzoekend vermogen	1. Voorbereiding en behoefteninventarisatie
3-B	Finance	1. Finance 2. Tax (Business Law and Ethics) 3. Advice (Organisational behaviour)	3 2 3	1. Onderzoekend vermogen	2. Opstellen financiële planning 3. Beoordelen financiële planning 4. Innovatie van advies
3-C+D	Geinteg.Fin.Plan	1. Finance 2. Tax (Business Law and Ethics) 3. Advice (Organisational behaviour)	3 2 3	1. Onderzoekend vermogen 2. Professioneel Vakmanschap 3. Verantwoord handelen	1. Voorbereiding en behoefteninventarisatie 2. Opstellen financiële planning 3. Beoordelen financiële planning
4-A+B	Minor (vrije keuze)	n.v.t.			
4-C+D	Afstuderen (praktijk-onderzoek & stage)*	1. Finance 2. Tax (Business Law and Ethics) 3. Advice (Organisational behaviour)	3 2 3	1. Onderzoekend vermogen 2. Professioneel Vakmanschap 3. Verantwoord handelen	4. Innovatie van advies